

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2019. április 10. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés bűntette miatt **vádltott neve** ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2019. január 21. napján kihirdetett **3.B.503/2018/14.** számú ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésből mellőzi a legkevesebb három hónap kitöltésére történő utalást.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Kecskeméti Törvényszék vádlott neve vádlott bűnösségét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés bűntettében állapította meg. Ezért 7 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, a bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az első fokú ítélet ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést, egyezően a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.37/2019/4. számú átiratában - amelyet az ügyész a fellebbezési nyilvános ülésen változtatás nélkül fenntartott - az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta azzal, hogy a másodfokú bíróság a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésből mellőzze azt, hogy annak legkorábbi időpontja legkevesebb három hónap kitöltését követő nap.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védő perbeszédében arra hivatkozott, hogy a vádlott elkövetéskori tudattartalma nem kellően bizonyított. A bíróság szerint a vádlott egyenes szándékkal követte el a bűncselekményt, erre azonban a nyomozás során nem folytattak le részletes bizonyítást. Az elsőfokú bíróság által felsorolt, ezt alátámasztó körülményekből az eshetőleges szándékú elkövetésre is lehet következtetni. A védő érvelése szerint az alanyi tényezők azonban inkább azt támasztják alá, hogy a vádlott szándéka csak a testi sértés okozására terjedt ki, az nincs kétséget kizáróan bizonyítva, hogy szándéka a sértett halálát is átfogta.

Ezért a védő elsődlegesen azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a vádlott cselekményét

halált okozó testi sértés büntettének minősítse és a büntetését erre figyelemmel enyhítse. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a vádlott az élet elleni bűncselekményt eshetőleges szándékkal követte el, és ezt a másodfokú bíróság további enyhítő körülményként értékelve, enyhítse a büntetést. Egyebekben, változatlan minősítés mellett is, fenntartotta a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését.

A vádlott fenntartva az enyhítésre irányuló fellebbezését, az utolsó szó jogán megismételte a nyomozás során előadottakat.

Az ítélet tábla a védelmi fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezések kizárólag a kiszabott büntetés tartama ellen irányultak [Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja], az ítélet tábla a Be. 590. § (3) bekezdése alapján az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését bírálta felül. A korlátozott felülbírálat azonban a Be. 590. § (5) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 606. § (3) bekezdésére is - kiterjedt a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, valamint azon eljárási szabályok megtartásának a vizsgálatára is, amelyek megsértése esetén a Be. 607. § (1) bekezdése, valamint a 608. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni.

Az ítélet tábla e vonatkozásban azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályokat megtartva, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés nélkül folytatta le. Ítéletét a Be. 504. § (6) bekezdése alapján előkészítő ülésen hozta meg. A felülbírálat során az ítélet tábla is azt állapította meg, hogy ennek a Be. 504. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban részletezett törvényi feltételei fennálltak. Az elsőfokú bíróság az ítélet írásba foglalásakor a jogi indokolás terjedelmét illetően helyesen, a Be. 562. § (2) és 564. § (4) bekezdése szerint járt el.

A fellebbezések a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján kizárólag a kiszabott büntetés tartama ellen irányultak. Ezért a Be. 584. § (3) bekezdése alapján a fellebbező az 583. § (3) bekezdése szerinti fellebbezését a későbbiekben nem terjesztheti ki.

Ily módon a védő a bűncselekmény minősítését is támadó fellebbezést a másodfokú eljárásban nem terjeszthet elő, ugyanakkor a másodfokú bíróság a Be. 590. § (5) bekezdés c) pontja alapján a korlátozott felülbírálat során is vizsgálja a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést.

A Be. 591. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság nem vizsgálja az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, ha a fellebbezést kizárólag az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be.

Az ekképp irányadónak tekintett tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekményét is a törvénynek megfelelően minősítette.

A jogi indokolás 5. oldal első bekezdését a másodfokú bíróság kiegészítette azzal, hogy a vádlott egyenes szándékkal követte el az élet elleni bűncselekményt.

Az ítélet tábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban is, hogy a vádlottnál nem állapítható meg olyan méltányolható okból származó indulati állapot, ami az erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének megállapítására lenne alkalmas. E vonatkozásban az ítélet tábla mindenben osztotta az elsőfokú bíróságnak az első fokú ítélet 5. oldal harmadik bekezdésében kifejtett

álláspontját. Ezt csupán azzal helyesbítette, hogy nem a vádlott terhére, hanem javára nem állapítható meg az emberölés privilegizált esete.

Az ítélet tábla a Be. 590. § (5) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálat körében megállapította, hogy a vádlott javára a halált okozó testi sértés büntette sem állapítható meg. E körben a következőkkel egészítette ki az első fokú ítélet indokolását:

A 3/2013. Büntető Jogegységi határozat I. pontja szerint a szándékos emberölés és a halált okozó testi sértés büntettének elhatárolása során vizsgálni kell az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalmát. Az elkövetéskori tudattartalomra a tárgyi és az alanyi tényezőkből lehet következtetni.

A konkrét ügyben az alanyi tényezők (a vádlott személyisége, sértetthez fűződő kapcsolata) hiányosak, nem adnak kellő eligazítást a két bűncselekmény elhatárolásához. Az irányadó tényállás szerint ugyanis bár a vádlott és a sértett ittas állapotban gyakran veszekedtek, de a vádbeli napig tettelegességre nem került sor közöttük.

A tárgyi tényezőkből azonban egyértelmű következtetést lehet levonni a vádlotti tudattartalomra.

A történeti tényállás szerint a vádlott felszólította a sértettet, hogy hagyja el a fia által használt szobát, az élet kioltására irányuló kijelentés azonban nem került megállapításra.

Az elsőfokú bíróság helyesen sorolta fel azokat a tárgyi tényezőket, amelyekből annak ellenére, hogy a vádlott ilyen tartalmú kijelentést nem tett, a vádlott egyenes szándékára lehetett következtetni.

A már hivatkozott jogegységi határozat I/2/A/a. pontja szerint az olyan különösen veszélyes eszközök, mint a nagy pengehosszúságú kés, megfelelő irányítottsággal, erővel alkalmazva, jellegüknél fogva általában az emberölésre irányuló szándékra engednek következtetni.

A jogegységi határozat I/2/A/b. pontjára figyelemmel az egyenes szándékot támasztja alá az elkövetésnél tanúsított erő kifejtés (az irányadó tényállás szerint nagy erejű volt) és annak irányítottsága (a hanyatt fekvő sértett mellkasára irányult a szúrás).

Az emberi testnek vannak olyan részei (például a fej, szív, has és mellüreg, nyaki területek, stb.) amelyek önmagukban életfontosságú szervek vagy ilyeneket tartalmaznak. Az ezeket ért sérülések általában a sértett azonnali vagy rövid idő alatt bekövetkező, esetleg csak műtéti úton elhárítható halálához vezethetnek. Az köztudomású, hogy a mellkas megszúrásával életfontosságú szerv, így a szív vagy a tüdő is sérülhet. Ezért a konkrét ügyben a megtámadott testtájékból is a vádlott egyenes szándékára lehetett következtetni (hivatkozott jogegységi határozat I/2/A/c. pontja).

A vádlott 18 centiméter pengehosszúságú, kifejezetten hegyes késsel, nagy erővel szúrta mellkason a sértettet, mely szúrás a szívet érte és a sértett halálát eredményezte. A tárgyi oldalon megállapított tények (szúrás ereje, irányultsága, a használt eszköz, a megtámadott testrész) kétségtávolú bizonyítják azt, hogy a vádlott egyenes szándéka terjedt ki a sértett halálára.

Ezért a bűncselekmény minősítése törvényes.

Megjegyzni azonban a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék az ítélet rendelkező részében a

bűncselekmény jogszabályi alapjaként szükségtelenül tüntette fel a Btk. törvéyszámát. Ezt csak abban az esetben kell megjelölni, ha a bíróság nem a hatályos anyagi jogi rendelkezéseket alkalmazza. A bűncselekmény elkövetési időpontjára figyelemmel a korábbi Btk. alkalmazása fel sem merült. A hatályos anyagi jogi törvénykönyvre elegendő a Btk. rövidítéssel hivatkozni.

A bűnösségi körülményeket vizsgálva az ítéletábra további súlyosító körülményként értékelte azt, hogy a vádlott különösen veszélyes szűrő eszközzel követte el a bűncselekményt. Az 56. BK vélemény III/2. pontja szerint élet elleni cselekmények esetén az elkövetéshez használt eszköz különös veszélyessége súlyosító körülmény, ha az adott módon használva nagy biztonsággal, az elhárításra esélyt sem hagyva alkalmas a halálos eredmény előidézésére. A közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Kormányrendelet mellékletének a) pontja szerint ilyen eszköznek minősül az olyan szűrő- vagy vágóeszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja. Ehhez képest a vádlott által használt kés, különösen annak pengehosszúságára (18 cm) tekintettel olyannak volt tekinthető, mint ami az adott módon használva nagy biztonsággal alkalmas volt a halálos eredmény előidézésére.

Az enyhítő körülményeket helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, azt csupán elírás miatt helyesbítette az ítéletábra akként, hogy a vádlott sorsszerű megbetegedései tekinthetők enyhítő körülménynek.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés arányos a bűncselekmény tárgyi súlyával, valamint a számba vett enyhítő és súlyosító körülményekkel. A törvényszék helyesen állapította meg azt, hogy az öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető emberölés büntette esetén a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középérték tíz év. Ettől az elsőfokú bíróság a számba vett enyhítő körülmények súlyára figyelemmel a vádlott javára jelentős mértékben eltért. Az ítéletábra álláspontja az, hogy ennél enyhébb tartamú szabadságvesztéssel már nem biztosíthatók a Btk. 79. §-a szerinti büntetési célok.

Ezért a másodfokú bíróság az enyhítésre irányuló fellebbezéseket alaptalanoknak találta.

Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései is törvényesek, azonban a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározásakor szükségtelenül hivatkozott a legkevesebb három hónap kitöltésére, figyelemmel a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamára. E fordulat felhívása olyan rövid tartamú szabadságvesztés kiszabásakor szükséges, amelynek kétharmada nem éri el a három hónapot. Ezért az ítéletábra a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésből mellőzte a legkevesebb három hónap kitöltésére történő utalást.

A bűnjelekről is a törvénynek megfelelően rendelkezett az elsőfokú bíróság, de a 6. oldal negyedik bekezdésének harmadik sorát az ítéletábra kiegészítette a „tart” szóval („és senki nem **tart** rájuk igényt”).

A kifejtettekből következik, hogy az ítéletábra a fellebbezéseket alaptalanoknak találta, és az első fokú ítéletet a Be. 590. § (3) és (5) bekezdése szerint felülbírálván, azt a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A végzés ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontja alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2019. április 10.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Cserhádi Ágota sk.
előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.78/2019/7. számú végzése és a Kecskeméti Törvényszék 3.B.503/2018/14. számú ítélete a jelen végzés folytán a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2019. április 10.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke